

Iz prošlosti

Projekt Fakulteta *Computerized Communication* (COMCOM) iz 1984. godine

Od davnih dana pa i danas, pomorske države, međunarodne pomorske organizacije i neke specijalizirane agencije Ujedinjenih naroda neprestano nastoje poboljšati sigurnost plovidbe. Među brojnim propisima, pravilima i preporukama 1977. godine istaknuto mjesto zauzimao je Standardni pomorski rječnik (*Standard Marine Vocabulary*), kojega je objavila Međunarodna pomorska organizacija (*International Maritime Organization*, IMO), a ponovno je tiskan 1979. godine. Standardizirani jezik ovog rječnika pridonosio je većoj sigurnosti plovidbe, upravljanju brodovima te komunikaciji tijekom plovidbe, pri prilasku lukama, na plovnim putovima i u lukama.

Godine 1984. na tadašnjem Fakultetu za pomorstvo i saobraćaj (danas Pomorski fakultet u Rijeci) započet je projekt na kojem su radili istraživači: Josip Sušan, Josip Luzer i Pavao Komadina. Godinu dana kasnije na suradnju su pozvani kolege iz *Hochschule für Nautik, Bremen*: Peter Dausch, Hans Rummel i Christof Marcus. Tako je nastavljen rad na tada rijetkom međunarodnom projektu Fakulteta, *Computerized Communication* (COMCOM). Međunarodni tim predložio je tehnološki model koji je istovremeno pouzdan, potpuno razumljiv, brz, praktičan, primjenjiv u različitim područjima i univerzalno prihvatljiv.

Osnovna ideja nastala je iz činjenice da je govorna komunikacija na engleskom jeziku podložna pogrešnom interpretiranju među sugovornicima. Takve pogreške nerijetko su dovodile do nezgoda na moru o čemu je među ostaloga 1984. godine pisao časopis *Fairplay*, a isto su posvjedočili i brojni hrvatski pomorci među kojima je godinu ranije provedena anketa. Autori su stoga predložili da se govorna komunikacija na osnovi sadržaja Standardnog pomorskog rječnika zamijeni pisanom. U tu svrhu izradili su 1985. godine odgovarajuće sklopovlje (*hardware*) koje se sastojalo od para računala, sučelja i VHF radiotelefona te su iste godine sačinili *User Manual*. Cjeloviti projekt detaljno je opisan u nizu radova te je izazvao znatan interes domaće, a posebno strane međunarodne javnosti. O projektu je snimljen i trinaestominutni film ([POVEZNICA NA FILM](#)), a Istraživanje je kasnije nastavljeno u projektu Ministarstva znanosti (1987.). Valja napomenuti da su u to vrijeme kompjuteri bili tek u početcima šire uporabe pa su predstavljanje projekta pratili i apsurdni, danas nezamislivi komentari. U Napulju je jedan grčki brodovlasnik komentirao rad riječima da bi za provedbu projekta na brodu trebao još jedan dodatni član posade (1984.). Kada je pak projekt predstavljen ministru pomorstva u Hamburgu, njegova je reakcija bila da ne vjeruje da će kompjuter postati standardni dio opreme na brodovima. Unatoč svemu istraživači su nastavili širiti projekt utemeljen na ideji Josipa Sušnja. On je naime predložio da se uz komunikacijski, napravi i sustav automatske identifikacije brodova koji je tada nazvan *System of Identification by Computer* (SIC). U osnovi je to bio preteča današnjeg AIS-a (*Automatic Identification System* - Automatskog identifikacijskog sustava). Rezultati rada istraživača Fakulteta bili su zanimljivi i poznatoj firmi *Norcontol* iz Norveške. Na žalost, projekt je nastao u nesklonim uvjetima, a za neke možda i prerano te je stoga ostao samo na dobro razrađenoj ideji.